

СТОГІН ЗАБУТОЇ РУЇНИ

Тут спочатку філософствували,
потім милися.

Згодом - їли вареники...

"У південно-західному напрямку від палацу, над каналом, стояв "будинок філософський". Мав чотирьохсхилий дах, один димохід.

До правого боку павільйона прилягав грот, вибудований з глини і землі за Олександра Ходкевича і служив генералові для якихось наукових експериментів. Цьому служив і сам павільйон. Але в ньому були і кімнати для помешкання. Підлога у будинку вкладена з великих дубових квадратів..." Цей уривок із книги Романа Афтанзі "Історія резиденцій на давніх окраїнах Речі Посполитої" (Вроцлав, 1944 р.), яку переклав наш земляк Степан Вальчун.

СТОГІН ЗАБУТОЇ РУЇНИ

*Продовження.
Початок на 1 сторінці.*

“Будиночок філософський” входив у комплекс палацових споруд роду Ходкевичів. Історія свідчить, що молодий Олександр Ходкевич любив усамітнитись тут, роздумувати про сутність людського буття, а також проводив хімічні досліди і навіть робив наукові відкриття, адже був ученим-хіміком.

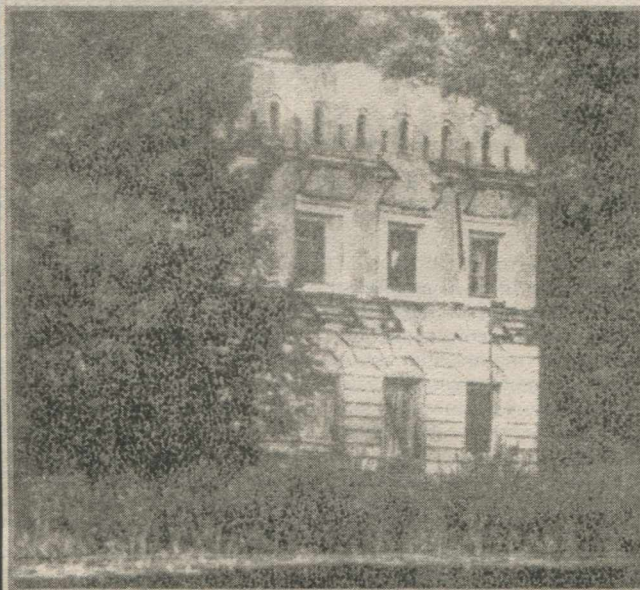
Однак існує ще одна версія щодо призначення цієї споруди. Зокрема, в книжці П.А.Ричкова “Дорогами південної Рівненщини” (Москва, 1989 р.) зазначається, що над річкою в цьому місці у кінці XVIII ст. була лазня: “Навпроти офіційної лазні внутрішнього краю ставка, розташувалась лазня, поряд з якою влітку влаштовували купальню з помостом. Ця невеличка споруда, яку вже давно ніхто

ремонтнував, вирізняється своїм незвичним парапетом із зубчастим завершенням, добудованих, очевидно, вже в кінці XIX століття”.

Із плином часу будинок руйнувався. У 80-х роках спільними зусиллями працівників кооперації та адміністрації та нікому ветеринарної медицини його було реставровано кафе “Українські страви”. За словами працівників музею під час ремонту на одній зі стін була замурована меморіальна дощечка. Можливо, її зміст розповідав про справу призначення історичної пам’ятки.

Упродовж десятиліття кафе радувало відвідувачів своєю гостинністю. Тут можна було не лише скуштувати смачні страви, а й пограти у більярд на 2-му поверсі, а невеличкі човнами, що стояли поруч, покататись водоймою, доторкнувшись до тендітних пелюстків білого і жовтого лататника, насолодитись красою місцевої флори й пташиним співом.

На жаль, маленький “едем” із часом перетворився в руїну. Нині вигляд колишнього кафе не приваблює нікого, окрім вандалів, котрі непогано попрацювали сокирами та ломачами. Ні вікон, ні дверей, ні підлоги не залишили після них сердечні люди. Вже й до стріхи добрались. Не болить їх душа, бо не мають совісті. Хто ж їх зупинить? Що залишимо ми своїми нащадкам?.. Питання, як то кажуть, риторичні...

Лазня. Фото кінця XVIII ст.